

Innst. 54 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:72 S (2013–2014)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemdal, Hans Olav Syversen og Geir S. Toskedal om en miljøvennlig boligpolitikk

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre at det av hensyn til jordvern, miljø, livskvalitet og sosial kapital stilles krav til mer fortetting og høyere bebyggelse, særlig rundt sentrale kollektivknutepunkter.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning der staten inngår forpliktende partnerskap med kommunene om utbygging av kollektivtransport.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at det i Nasjonal transportplan prioriteres utbygging av transport-systemer som er nødvendige for å dreie utbyggingsmønsteret mot sentrale kollektivknutepunkter i byer og tettsteder.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bindende statlige planretningslinjer for tilstrekkelig regional boligbygging i områder med vekstpress.
5. Stortinget ber regjeringen innskjerpe den rikspolitiske bestemmelsen om kjøpesenterstopp slik at det bare kan planlegges for nye kjøpesentre i bysentre, bydelssentre og avlastningsområder ved kollektivknutepunkter.»

Forslagsstillerne viser i dokumentet til at verdens befolkningsvekst og økonomiske utvikling innebærer store utfordringer for klimaet, matjord, biologisk mangfold og naturressurser, til at naturen er under press, og folks livskvalitet forringes. Forslagsstillerne peker på at Norge er intet unntak.

Det vises i dokumentet til at norske byer og tettsteder spres over store områder på en måte som ofte forutsetter bilbruk og nedbygging av uerstattelig matjord. Høyere klimautslipp, økte tidskostnader og dårligere vilkår for frivillighet og kontakt mellom mennesker er resultatet. Samtidig stiger boligprisene og skaper store utfordringer for ungdom, innvandrere og andre med svak økonomi.

Forslagsstillerne peker på at dette i sum gjør at Norges bolig- og byutviklingspolitikk ikke er bærekraftig.

Det vises i dokumentet til at planleggerne tenker på lokalmiljøet (noen ganger), men ikke det globale miljøet.

Forslagsstillerne mener man er nødt til å tenke nytt og smartere.

Forslagsstillerne viser til samarbeidsavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre hvor det heter at «Samarbeidspartiene vil føre en offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket».

Forslagsstillerne mener man må la seg inspirere av Oslos Bjørvika-utbygging.

I dokumentet blir følgende temaer deretter nærmere drøftet: Befolkningsveksten fordrer nytenkning; jordvernet må styrkes; klima og luftkvalitet; frivillighet og sosial kapital; en mer miljøvennlig boligpolitikk; mer fortetting; høyere bygninger; gatetrær; bedre koordinering av infrastruktur og boligbygging; regulering av kjøpesentre; finansiering og studentboliger; enklere og raskere byggeprosess.

Det vises for øvrig til representantforslaget for nærmere beskrivelse.

Komiteens behandling

Komiteen sendte 19. november 2014 brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved statsråd Jan Tore Sanner og ba om departementets vurdering av forslaget. Brev fra statsråden av 19. november 2014 følger vedlagt.

Komiteen avholdt 21. oktober 2014 åpen høring i saken. Byggenæringens Landsforening og Norske boligbyggelags landsforbund (NBBL) deltok på høringen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Stine Renate Håheim, Stein Erik Lauvås, Helga Pedersen og Eirik Sivertsen, fra Høyre, Frank J. Jenssen, Mudassar Kapur, Bjørn Erik Hollevik og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Mazyar Keshvari og lederen Helge André Njåstad, fra Kristelig Folkeparti, Marie Ljones Brekke, fra Senterpartiet, Heidi Greni, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til Representantforslag 72 S (2013–2014) om en miljøvennlig boligpolitikk.

Komiteen mener forslagsstillerne tar opp viktige problemstillinger. Befolkningsveksten gjør at byer og vekstkommuner må bygge mer, bygge grønnere og bygge smartere. Derfor må boligbygging, arealplanlegging, infrastruktur og kollektivtransport ses under ett.

Komiteen viser til at ulike regjeringer har jobbet for og stimulert til fortetting langs kollektivpunkter. Komiteen viser til at regjeringen blant annet har gjort dette gjennom bymiljøavtalene og sikring av 50 pst. statlig finansiering av større kollektivsatsinger. Bymiljøavtalene vil også stille krav til arealbruk og knutepunkter. Disse bymiljøavtalene vil også være sentrale områder når regjeringen legger frem ny nasjonal transportplan i 2017. Klimaforliket, som fokuserer på at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas gjennom kollektivtransport, sykkel og gange, skal ligge til grunn for bymiljøavtalene.

Komiteen viser til at regjeringen allerede har vedtatt nye statlige planretningslinjer som skal sikre samordningen som forslagsstillerne også er opptatt av. De nye retningslinjene legger vekt på fortetting og høy arealutnyttelse rundt kollektivknutepunktene. Videre legger retningslinjene vekt på tilrettelegging

for tilstrekkelig boligbygging i pressområder, med gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er behov for å tenke nytt og smartere for å sikre en mer miljøvennlig boligpolitikk. Flertallet mener visjonen må være at flest mulig skal kunne gå, sykle eller ta kollektivtransport i hverdagen. Flertallet viser til at representantforslaget fremmer tiltak for å bekjempe klimaendringene og ta vare på matjord og grønne områder. Flertallet viser videre til at flere av tiltakene også vil gi familiene mer tid til hverandre fremfor å stå i kø. Flertallet peker på at for å nå målene om en mer bærekraftig og miljøvennlig boligpolitikk må flest mulig kunne bo og arbeide på samme sted, og man må bygge høyere, særlig rundt kollektivknutepunktene.

Flertallet viser til at det er en stor befolkningsvekst i Norge, og at befolkningsveksten tiltar i styrke for hvert år som går. Flertallet viser til at veksten i 2013 var på 57 800 personer eller 1,1 pst., og at Norge nå har over 5 millioner innbyggere. Flertallet viser til at veksten er sterkest i byer og bynære tettsteder, og at omtrent 40 pst. av veksten er i Oslo og Akershus.

Flertallet peker på at den store befolkningsveksten gir store utfordringer på flere områder, men særlig når det gjelder bolig- og arealplanlegging. Hensynet til både jordvernet, miljøet og den sosiale kapitalen tilsier at det er behov for å unngå byspredning.

Flertallet viser til at det, for å øke boligtettheten i byer og bynære strøk, er nødvendig å bygge vesentlig mer i høyden. Flertallet peker på at vellykket høyhusutvikling forutsetter at man bygger høyhus som har både boliger, næringsvirksomhet, butikker og restauranter i samme område og som har trær og grønne lunger på gateplan, slik at man kan ha bo-, arbeids- og rekreasjonsmuligheter innenfor en begrenset radius. På denne måten kan man oppnå større areal- og energieffektivitet, bevaring av grønne arealer i og rundt byen og redusert transportbehov.

Flertallet viser til at det også er behov for mer utbredt tankegang rundt bruk av grønne lunger og gatetrær. Flertallet viser til at gatetrær gjør byer mer naturlige, mer humane. De omdanner CO₂ til oksygen, hjelper mot astma, absorberer svevestøv fra asfalt som skader lungene, og tar opp flomvann. Trærne gir varme om natten, samtidig som trekronene demper heten på varme dager. Flertallet peker på at gatetrær, ved riktig bruk, også kan redusere kastevind fra høye bygninger.

Flertallet er videre opptatt av å styrke Husbanken og utvide dens lånekapasitet, slik at Husbanken ikke reduseres til en bank kun for vanskeligstilte, men fortsatt må være en bank for boligforsyning og konjunkturregulering.

Flertallet peker på at også bygging av flere studentboliger er et viktig boligpolitisk virkemiddel, fordi det kan dempe prisene på leiemarkedet til beste for alle leietakere med svak økonomi.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen har stanset arbeidet med ny rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre. Regjeringen har igangsatt en evaluering av den gjeldende bestemmelsen (fra 2008). Samtidig med evalueringsarbeidet er det igangsatt et arbeid for å belyse hvordan byer og tettsteder kan utvikles med attraktive byrom. Denne kunnskapen vil deles med kommuner og fylker slik at de er i stand til å ta gode lokale beslutninger basert på god fagkunnskap.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti peker på at det, for å bedre miljøet og klimaet, er behov for å begrense veitrafikken, som er en av de største kildene til utslipp av klimagasser i Norge. Disse medlemmer peker på at lokalisering av boliger, arbeidsplasser, handel og service er blant de viktigste faktorene som påvirker bilbruken og den samlede veitrafikken. Fortetting av boliger og arbeidsplasser, og det å i størst mulig grad legge disse i eller nær sentrumsområder og kollektivknutepunkter, er gode virkemidler for å redusere biltrafikk og klimagassutslipp.

Disse medlemmer mener det derfor må tilstrebes en by- og tettstedsutvikling som i større grad legger til rette for at mennesker kan bo, arbeide og handle på samme sted.

Disse medlemmer mener at Nasjonal transportplan i større grad må bli et verktøy for helhetlig transportplanlegging der transportformene ses i sammenheng. Disse medlemmer mener samferdselsprosjekter må planlegges slik at det stimuleres til at utbyggingsmønsteret rettes mot sentrale kollektivknutepunkt i byer og tettsteder.

Disse medlemmer mener at større kjøpesentre bør lokaliseres nær kollektivknutepunkter og sentralt i byer og tettsteder, slik at flere av innbyggerne får kortere avstand og kan reise miljøvennlig. Derfor mener disse medlemmer at det er behov for en innskjerping av reglene, for å bidra til en bærekraftig by- og tettstedsutvikling preget av livskvalitet for innbyggerne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil også peke på viktigheten av at byggene som bygges, er miljøvennlige. Over 40 pst. av energibruken skjer i bygninger. Men ved å satse på miljøvennlige bygg vil byggesektoren kunne gå fra å være en del av klimaproblemet, til å bli en del av løsningen. Disse medlemmer viser til klimaforliket som slår fast at energikravene i byggeteknisk forskrift skulle skjerpes til passivhusnivå i 2015 og nesten nullenerginivå i 2020. Disse medlemmer mener det er bekymringsfullt at forslag til nye forskrifter enda ikke er blitt sendt på høring, og vil understreke viktigheten av at dette skjer snarest.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine forslag i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 om økte bevilgninger både til Plusshus, kompetansebygging, miljøvennlige oppkjøp i offentlig sektor og stor satsing på kommunale klimatiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter forslaget om å videreføre og innskjerpe de rikspolitiske bestemmelsene om kjøpesenterstopp for å sikre at store handelssentre lokaliseres til etablerte sentre ved kollektivknutepunkter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig å fremme kvalitet ved fortetting, gjennom å beholde historiske kvaliteter ved byer og tettsteder, og bidra til livskraftige sentrumsområder. Disse medlemmer mener derfor at fortetting også må skje i sentrum av byer og tettsteder og ikke bare rundt jernbane- eller busstasjoner i utkanten av sentrum.

Disse medlemmer mener at en i planarbeidet må sikre gode bo- og oppvekstvilkår i byer og tettsteder ved blant annet å ta vare på og videreutvikle friområder og grønnstruktur.

Disse medlemmer mener at staten har et særlig ansvar for å lokalisere offentlig virksomhet i tilknytning til kollektivknutepunkter.

Disse medlemmer mener at utviklingsprogrammet «Plansatsing mot store byer» må inkludere kriterier og mål om klimatilpasning og utslippsreduksjon dersom «Fremtidens byer» ikke videreføres i 2015.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet støtter forslagets intensjon om å bygge grønnere og smartere. Disse medlemmer viser til at regjeringen allerede er i gang med de tiltak som etterlyses i forslagene 1–4. Disse

medlemmer vil legge vekt på at de føringer man fra statlig hold legger for en boligpolitikk, må være forskningsbaserte og bærekraftige, og gi rom for lokale tilpasninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter intensjonene til forslagsstillerne, og mener det haster dersom en skal løse boligutfordringene og miljøproblemene, og mener det er avgjørende både av hensyn til miljø og arealbruk at veksten i persontransporten i byene tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Disse medlemmer mener derfor at fortetting av sentrale byområder og konsentrert etablering av boliger og arbeidsplasser ved kollektivknutepunkter er viktige verktøy for storbyene. Disse medlemmer mener det samtidig er nødvendig med et nasjonalt løft for utbygging og drift av kollektivtransport og at det legges mye bedre til rette for sykkel og gange.

Disse medlemmer mener tiden er inne for å bruke sterkere virkemidler for en miljøvennlig vekst i storbyene. Kollektivløsningene er hovedverktøyet for å bygge ut de nye byene. Det skaper et godt miljø, og er en viktig motor for boligbygging og etablering av arbeidsplasser. Disse medlemmer mener derfor at staten må ta et særlig ansvar for utbygging og drift av bybaner og busslinjer med egne traseer, som er avgjørende for gode transportløsninger i storbyene.

Disse medlemmer er klare på at staten må være med på å finansiere store kollektivinvesteringer i byene, og at staten kan finansiere opp til 70 prosent av investeringene, forutsatt forpliktende avtaler der byene forplikter seg til en miljøvennlig transport- og arealpolitikk. Det betyr at graden av statlig finansiering må være gjenstand for en forhandling der byene også forplikter seg. Dette er viktig for å sikre målsettingen om at klimagassutslippene skal gå ned, luftkvaliteten skal bedres, og at all vekst i persontrafikken skal komme i form av sykkel, kollektivtransport og gange.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine forslag i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 om stor økning i kollektivsatsingen ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er rundt byer og tettsteder, særlig på Østlandet og i Trøndelag, at den beste jorden ligger. Det er også her presset på nedbygging av jord er størst. Disse medlemmer mener det er behov for å styrke jordvernet, ikke bare gjennom mer fortetting i byer og bynære områder,

men også ved å gi jordvernet et sterkere juridisk vern som sikrer at andre alternative områder blir vurdert fremfor matjord.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre at det av hensyn til jordvern, miljø, livskvalitet og sosial kapital stilles krav til mer fortetting og høyere bebyggelse, særlig rundt sentrale kollektivknutepunkter.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning der staten inngår forpliktende partnerskap med kommunene om utbygging av kollektivtransport.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at det i Nasjonal transportplan prioriteres utbygging av transport-systemer som er nødvendige for å dreie utbyggingsmønsteret mot sentrale kollektivknutepunkter i byer og tettsteder.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bindende statlige planretningslinjer for tilstrekkelig regional boligbygging i områder med vekstpress.
5. Stortinget ber regjeringen innskjerpe den rikspolitiske bestemmelsen om kjøpesenterstopp slik at det bare kan planlegges for nye kjøpesentre i bysentre, bydelssentre og avlastningsområder ved kollektivknutepunkter.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at byspredning også har betydelige kostnader for frivillig organisasjonsliv og sosial kapital. Dette skyldes blant annet at mye tid som kan brukes til sosial aktivitet, går med til å pendle fra jobb til arbeid. Dette gir mindre sosial kapital og frivillighet, som igjen blant annet gir samfunnsmessige tap som lavere tillit.

Komiteens medlem fra Senterpartiet støtter intensjonene i representantforslaget. Utviklingen av bo- og næringsområder må knyttes til krav om god kollektivdekning med buss eller tog. For Senterpartiet er det uakseptabelt at hensynet til bevaring av dyrka mark altfor ofte må vike til fordel for utbyggingsinteresser. Utviklingen av byer og tettsteder som er inneklemt i landbruksområder, må skje gjennom fortetting og ikke gjennom at jordvernet må vike.

Dette medlem viser til at det først og fremst er gjennom kommuneplanarbeidet det må legges til rette for en bedre arealpolitikk som ivaretar hensyn til jordvern og miljø gjennom mer fortetting rundt sentrale kollektivknutepunkter. Regionale og statlige

myndigheter er høringsinstanser med innsigelsesmyndighet knyttet til om kommuneplanarbeidet ivaretar overordnede nasjonale føringer.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti beklager regjeringens beslutning om å avslutte arbeidet med ny rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre, og vil medvirke til at Stortinget korrigerer denne beslutningen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil på denne bakgrunn støtte forslag nr. 1, nr. 2 og nr. 5 fra Kristelig Folkeparti og fremmer istedenfor forslag nr. 3 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det i Nasjonal transportplan prioriteres etablering av kollektivdekning til nye og etablerte bo- og næringsområder, og hvor hensynet til bevaring av dyrka mark ikke må vike til fordel for utbyggingsinteresser.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til egne budsjettforslag for å styrke kollektiv- og sykkeltransporten kraftig. Slike alternativer må finnes for folk, skal en få mer klimavennlig miljøvennlig boligutbygging framover. Dette forutsetter at kollektiv transport og sykkel gis prioritet i samferdselsplanleggingen.

Dette medlem viser også til egne forslag om satsing på plussbus, energi og klimavennlige bygningskrav, og til økninger i satsing på økt bruk av tre i bygg og anlegg.

Dette medlem vil også vise til egne forslag som vil ha betydning for noen av de problemstillingene som drøftes i forslaget, eksempelvis Representantforslag 10 S (2014–2015) om tiltak for å nå Norges klimamål i 2020.

Dette medlem mener full InterCity-utbygging er viktig og at det snarest mulig må bygges kryssingsspor også på Kongsvingerbanen. I den retningen er det svært store områder som er mulige utbyggingsområder og som er en naturlig del av Stor-Osloområdet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at det av hensyn til jordvern, miljø, livskvalitet og sosial kapital stilles

krav til mer fortetting og høyere bebyggelse, særlig rundt sentrale kollektivknutepunkter.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning der staten inngår forpliktende partnerskap med kommunene om utbygging av kollektivtransport.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at det i Nasjonal transportplan prioriteres utbygging av transportsystemer som er nødvendige for å dreie utbyggingsmønsteret mot sentrale kollektivknutepunkter i byer og tettsteder.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bindende statlige planretningslinjer for tilstrekkelig regional boligbygging i områder med vekstpress.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen innskjerpe den rikspolitiske bestemmelsen om kjøpesenterstopp slik at det bare kan planlegges for nye kjøpesentre i bysentre, bydelssentre og avlastningsområder ved kollektivknutepunkter.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sikre at det i Nasjonal transportplan prioriteres etablering av kollektivdekning til nye og etablerte bo- og næringsområder, og hvor hensynet til bevaring av dyrka mark ikke må vike til fordel for utbyggingsinteresser.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:72 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemsdal, Hans Olav Syversen og Geir S. Toskedal om en miljøvennlig boligpolitikk – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 18. november 2014

Helge André Njåstad

leder

Mudassar Kapur

ordfører

Vedlegg

Vedlegg fra kommunal- og moderniseringsdepartementet v/statsråden til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 29. august 2014

Dokument 8:72 S (2013-2014) Representantforslag om en miljøvennlig boligpolitikk

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen av 28. mai 2014, hvor det bes om min vurdering av Dokument 8:72 S (2013-2014) – Representantforslag om en miljøvennlig boligpolitikk.

Forslagsstillerne tar opp viktige problemstillinger knyttet til de utfordringene vi står overfor som følge av forventet befolkningsvekst i og rundt de største byområdene i årene som kommer. Befolkningsveksten vil medføre en kraftig økning i etterspørselen etter boliger og i behovet for ny og forbedret infrastruktur, spesielt på transportsiden. Samtidig må vi gjennom planleggingen sørge for gode bo- og oppvekstvilkår i byene og tettstedene, blant annet gjennom å ta vare på og videreutvikle friområder og grønnstruktur.

Dette er problemstillinger som regjeringen legger stor vekt på, og i Sundvollen-erklæringen er det en rekke punkter som danner utgangspunkt for regjeringens videre arbeid på dette området. Dette omfatter både tiltak for å stimulere til utbygging rundt sentrale knutepunkt i byer og tettsteder og for en kraftig satsing på infrastruktur i og rundt de største byene. I dette ligger også en forsterket satsing på kollektivtransport i storbyene, i tråd med samarbeidsavtalen med KrF og Venstre. I erklæringen heter det også at regjeringen vil gjøre det lettere for kommunene å åpne opp for økt boligbygging og for utbyggere å bygge i takt med behovet.

Regjeringen har allerede igangsatt tiltak for å holde byggekostnadene nede og gjøre det billigere å bygge boliger. Vi har i den forbindelse lagt frem flere forslag til forenklinger i plan- og bygningsloven. Når det gjelder storbyutfordringene spesielt, ønsker regjeringen å utvikle løsninger sammen med storbyene, gjennom dialog og partnerskap. Jeg mener at vi må legge mer ansvar på og ha større tillit til våre lokalpolitikere, og at det er feil vei å gå å øke den statlige detaljstyringen av byene.

For å lykkes med fortetting og knutepunktutvikling er det likevel helt nødvendig at stat, kommuner, fylker og private aktører samarbeider og samordner sin planlegging, og at det foreligger et overordnet rammeverk for bolig-, areal- og transportutviklingen i byer og tettsteder. Regjeringen vil derfor vedta nye statlige planretningslinjer som skal sikre en slik samordning. Retningslinjene vil legge vekt på fortetting og høy arealutnyttelse rundt knutepunkter slik også

forslagsstillerne er opptatt av, og på at planleggingen skal legge til rette for tilstrekkelig boligbygging i områder med press på boligmarkedet, med gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene.

Økt utbygging og fortetting rundt kollektivknutepunktene vil legge grunnlaget for at økningen i persontransporten kan tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. For å sikre et effektivt og miljøvennlig transportsystem i de største byene er det viktig å fortette og bygge ut kollektivtransporten der trafikkgrunnlaget er størst. Dette er et prioritert område for regjeringen.

Gjennom helhetlige bymiljøavtaler og forpliktende dialog med de største byene vil regjeringen bidra til gode transportløsninger som gir attraktive og effektive byer. I dette arbeidet vil regjeringen legge vekt på godt samspill og samarbeid med kommunene og fylkeskommunene. Klimaforliket, som har som mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, skal ligge til grunn for bymiljøavtalene. Avtalene vil favne bredere enn dagens bypakker og bestå av elementer som forpliktelser om arealbruk, prioritering av viktige knutepunkter og parkeringspolitikk, samt midler fra Belønningsordningen. Løsningene som velges må bidra til at det i byene sikres bedre framkommelighet, spesielt ved å tilrettelegge for attraktive alternativer til privatbil.

Bymiljøavtalene skal være langsiktige politiske intensjonsavtaler. Samferdselsutfordringer i byområder generelt, herunder oppfølging av helhetlige bymiljøavtaler, vil være sentrale områder når regjeringen legger fram ny Nasjonal transportplan våren 2017.

Forslagsstillerne ønsker å innskjerpe den rikspolitiske bestemmelsen for kjøpesentre. Jeg tror ikke det er veien å gå, og derfor stanset jeg arbeidet som den forrige regjeringen hadde satt i gang med ny rikspolitisk bestemmelse. Jeg tror isteden på en styrking av lokaldemokratiet gjennom økt kunnskap og forståelse og har derfor startet opp arbeidet med en bred evaluering av bestemmelsen fra 2008 som fortsatt er gjeldende. Samtidig med dette evalueringsarbeidet arbeider jeg for å få fram mer kunnskap om hvordan byer og tettsteder kan utvikles med levende og attraktive bysentrum. Dette er kunnskap som skal formidles til kommuner og fylkeskommuner for å gi lokale og regionale beslutninger et godt faglig grunnlag.

